

gavmild adj – som gerne giver noget til andre
Ø(spor opt, LollO, LglO): (de gav til de fattige)
[ljsəm dj vā gawmjil te] sS(Ørs), [de svä: d så
'gawmjil' du æ] (sagt ironisk) øS(Str); i talem:
*han var så gavmild, at han kunne undvære den
halve røv* øF(Bræ).

ble s .. -1) firkantet stykke linned der svøbes om
spædbørns underkrop for at opfange urin og
afføring Ø(alm undt Æ, jf *barneklæde*); jf *pisse-
klud, brog*; hertil **børneble**. -2) dss *lagen* Æ(alm);
hertil smstnr som **blårgarns-**, **skagegarnsble**.

gilke v – [jilgə] M(Bor, Keld), Fa(Vægg, Sklb),
L(spor opt), [jelgə] M(Keld), Fa(NAls, Tork),
L(alm). Bøjn: ede-bøjn. -1) bevæge sig, rokke,
slingre i sammenføjningerne M, L-Fa(alm,
LollO, For Sandhed.1798:173, MDL:163): [*bowrə
jilgə nā:w mä* (noget meget)] L(To), [*kniwi
jelgər*] L(To LollO), *hjulene jilker, de er nok slidt
i navene* L(Rad), .. *når stormen kommer, jilker
hele overdelen af huset* M(Keld), ..

avred (også **avring**, **ævred**) s genus usikkert ..
– græsning i løsdrift på stubmarkerne efter høst
(i ældre tid), ell det område der blev anvendt til
sådan græsning, stubmarkerne Ø(alm, MDL:8,
22); i faste forb: (gå, komme, slippe) i avred
(ævred) Ø(alm), på avred L, Lgl(alm), øvr
Ø(spor opt): [*no sga əð* (dvs kvæget) *gə:ɜ i
awrəð*] sS(Bår), "gæssene gik i fæled til kornet
var af marken, [*så kām dj i aw:ɜ*] .." vF(Flem), ..

dunkære v – være ligeglad nS(Gill), Æ(Marst):
han [dɛnkæ:ɜ] for det hele dvs han er ligeglad (fx
med om vejret er godt ell dårligt når han skal ud
at fiske) nS(Gill), tilsv *dunkere* Æ(Marst
Ærøboen.1954:77); fra eng *don't care*.

fællesdanske ord

med fællesdanske betydninger.

fællesdanske ord

med dialektale betydninger.

'lagen' er den ældre betydning af
ble, fx brugt af Kingo. Nu kendes
betydningen kun i visse dialekter.

dialektord

med større eller mindre udbredelse.

Nogle ord er kun optegnet i et
enkelt sogn eller på en enkelt ø.
Andre ord er fx kendt øst for
Storebælt – eller på Langeland og
Lolland, tværs over Langelands-
bæltet. Ordet *gilke* er almindeligt
på Møn og Lolland-Falster.

ældre ord

Da man holdt op med at slippe
dyrene i *avred* eller *ævred*, holdt
man også op med at bruge ordet.
Kun talemåden *opgive ævred* lever
videre, men dens egentlige betyd-
ning 'give ævred fri til græsning' er
glemt.

fremmedord

Tyske og franske ord er ikke ual-
mindelige i dialekterne. Engelske
ord er derimod sjældne. *Dunkære*
er formentlig bragt hjem af søfolk.